צה א מיי׳ פ״ח מהל׳ טומאת

צה א מיי פ"ח מהכי טומחת אוכלון הלטייו: צט ב מיי פייו מהלי בטרים הליד: ק ג ד מיי פ"ה שם הל"ה [ופ"כ מהלי איסורי ביאה

מז.

ל) כמובות כה.. ב) וכתובות כה. ח) כתובות כה, ב) [כתובות כה. ב"מ פט.], ג) [בכתובות איתה ולא מתחייבו בתרומה ועי ברש"י שם דגרים תרווייהו], ד) כתובות כה, ה) [בסדר המשנה ל"ג אמרון, ו) [כתובות מו:], מתרון, 1) [כתובות מוד],

מעשרות פ"א מ"ב,

מ) מעשרות פ"א מ"ב,

מ) [מוספתא פ"ו ה"בן, עו [פ"

משיתחיל לינקב שורא" כתפולל

ערוך ערך פללן, ') [ע' רש"

בכתובות כה. וב"מ פע. ובכל דוכתה מפרש טעם חחרו. דוכחת מפרש טעם החרץ, ב ל) [מקפרי יעב"ן, ל) [ע' מוס" ד"ה לשש, מ) [צ"ל מסק וכן ג" כש"לן, ל) ס"א פוסל מקום מגעו, ס) ל"ל ריש לקיש, ע) נושם לו. ד"ה כעלהן ש"ל לעיל, ל) ל"ל משום נשב"א. רש"א, ק) [ל"ל ומרן, נשב"א. רש"א, ק) [ל"ל ומרן,

חורה אור השלח

 הַמְּאַנָה הְנְטָה פַּנִּיהָ הַגְּפְנִים סְמָדֵר נְתְנוּ רֵיחַ קּנִּיהָ קף רַעְיָתִי יָפָתִי וֹלְכִי לְף: שיר השירים ב יג

2. וַאַכִּחָד אַת שְׁלֹשֵׁת הָרעִים 2. אַבְרָח אֶחָד וַתִּקְצֵר נַפְשִׁי בְּהֶם יֵגם נַפְשָׁם בְּחֲלָה בִי: בַּיִרח אֶחָד וַתִּקְצֵר בִי:

3. והתנחלתם אתם לבניכם לַיִּיְתְּבֵּרְנְיְשָׁת אֲחָזְּהְ לְעלְם אַחֲרֵיכָם לְרָשֶׁת אֲחָזְּה לְעלְם בְּחַבְּלֵל אִישׁ בְּאָחִיו לֹא תְרְדָּה יַשְּׂרְאֵל אִישׁ בְּאָחִיו לֹא תְרְדָּה נוֹלְבְאַל אִישׁ בְּאָחִיו לֹא תִּרְדָּה

לעזי רש"י

. פוכיצ"ש [פויצונ"ש].

אנקיישנ"ץ [אינקריישנ"ט]. פעמונים).

מוסף רש"י

לרבנן דבי רב. נית המדרט קלי ני לנ (כתובות כה.). נתחייבו בחלה. זכתינ נתחייבו בחלה. דכתיב בנואכם אל הארץ, ותניא בספרי ר' ישמעאל אומר שינה הכתוב ר' ישמעאל אומר שינה הכתוב ביאה זו מכל ביאות שבתורה, שבכולן נאמר כי יביאן שבכולן נאמר כי יביאן שבכולן נאמר כי מבאו כי יביאן שבכול לה מחייבו, ודא דגנף, תבואת זרעף, המיוחדת לך, ועוד שהכי מלה הכתוב המעשר במנין שנות השתיעה, דמנין בשה שלושית שת המעשר במנין שנות השתיעה, המתשר, ושמיעות לא מנו אלא משכנינו השלות בדאות או אלי יאנעשר, דשמיטות למי לנמי מסכשו וחלקו, כדאמריגן בסדר עולם ובמסכת ערכין (יב: בתובות שם) או: במעשר לא נתחייבו אלא לאחר ירושה וישיבה, דכתיב לאחר ירושה וישיבה, דכתיב (דברים יד) עשר תעשר, וכתיב (תכרים דו) עשל ונעשר, וכתיב בתרים במקום אשר יבחר עד שנבחרם שילם לא נתחייבו, והיינו לאחר כיבוש וחילוק, כדכתיב ביהושע, וכל ימי כיבוש וחילוק היה אהל מועד בגלגל י"ד שנים, אי בבואכם יכול כר'. כיון דשינה הכתוב ביאה זו לכתוב בה בבואכם ולא כי תבואו, יכול משנכנסו לה מרגלים ח"ל כו' (כתובות שם). לא כולהו סלוק. רובן נשחרו בכבל, דכתיב ינורא ב) כל הקהל כלחד ארבע (עורא ב) כל הקהל כלחד ארבע רבוא (שם בה:). בוחל אלו ימי הגעורים. שכבר היא גדולה .(זכריה יא ח)

תום' הרא"ש

אינה נפסלת בטבול יום. והא ואינה נפסלת בטבול יום. והא דאמרינן בכי אלו עוברין המקפה של חולין והשום וודשמן של תרומה אם נגע טבול יום במקצתו פסל מקום מגעו והכא אמרינן דלא פסל כלל ווייל דהתם מיירי שהן גוש בקערה וניכרין בפני עצמן: אתי דימוע דרבנן ומפקע חלה דרבנן. מכאן משמע דתרומה בטל ברוב מדאורייתא והא דדריש ליה בסיפרי את מקדשו ממנו מה שאתה מרים ממנו

מלמו למו שאוה יום למנו מקדשו אסכמת היא וכן מוכח בסוף פ' הערל גבי שתי קופות אחת של חולין ואחת של תרומה ולפניהן שתי סאין א' של חולין וא' של תרומה ונפלו אלו לתרך אלו מותרין שאני אומר חולין לתרך חולין נפלו ותרומה לתרך תרומה נפלה וקא"ר יותנן והוא שרבו חולין על התרומה פ'' שאז הן מותרין מן התורה הלכך [הולכין בהם] להקל אלמא ברבייה שרי מן התורה: אלו נאמר כי תבואו הייתי אומר משנכנסו שנים או שלשה מרגילם. 6) רק בתוס' הגירסא בס"פ ול"ג גירסא זו דאדרבה כי תבואו משמע

ועב ומוקף עטרה והיינו שיעורא

דא"ר יוסי נמי במתני׳ שיהא נותן

ידו על העוקץ ושוקע ושוהא לחזור:

חייבס בחלה. ולא אמרינן דתרומה פוטרת לה ואע"ג דתרומה אינה אינה במבלה במבוד יום. וא"ת באלו עוברין (פסחים דף מד.) חייבת בחלה מדומע חייב בחלה מ"ט דדימוע דרבנן הוא דמדאורייתא חד בתרי בטיל דכתיב (שמות כג) אחרי רבים להטות ורבנן הוא דאצרוך אחד ומאה הלכך לא אחי דימוע דרבנן ומפקע חלה אפילו

בומן הוה דקסברי ר"מ ורבי יהודה חלה בזמן הזה דאורייתא: פוטרין מן החלה. כדמפרש לקמן דקסברי חלה בזמן הזה דרבנן ואתי דימוע דרבנן ומפקע חלה דרבנן והיינו דאמרן לעיל ומו:ן תני ולא סבר לה דהא חזינן דלרבי יוסי חלה בזמן הזה דרבנן וסברוה הגך רבנן דמייתי ראייה מהכא דכי היכי דקאמר ר' יוסי חלה בזמן הזה דרבנן הוא הדין לתרומה: ודלמא. אע"ג דקא חזית מהכא לר' יוסי חלה דרבנן אפ״ה סבירא ליה תרומה דאורייתא וליכא הכי נמי מסתברא דקא בעית לאתויי: נסחייבו בחלה. דכתיב בחלה (במדבר טו) בבואכם אל הארץ והרי באו: ולא נתחייבו במעשר. יי דבמעשר כתיב (דברים יד) תבואת זרעך עד שיביא כל אחד ואחד את שלו: בותבר׳ פגה. סמדר. כך באשה עודה תינוקת קרו לה פגה כל זמן שאין לה סימן לא בדדים ולא בשערות: בוחל. כשהפרי גדל קלת כדתני בגמרא ולא בביאת מקצתכם וכי אסקינהו עזרא לא התאנים משיבחלו כך כשיש לה סימן כולהו סלוק: מתני משל משלו חכמים דדין קלת בידוע שהביאה שתי שערות באשה פגה בוחל וצמל פגה עודה תנוקת ונערה היא: למל. בגמ' מפרש לה לשוז נוטריקון ילתה מלאה שיש לה סימן בוחל אלו ימי נעוריה בזו ובזו יאמרו מובחק בדדיה ולקמן מפרש סימנין ידיה זכאי במציאתה ובמעשה ידיה יובהפרת נדריה צמל כיון שבגרה שוב אין במתני'. והיא בוגרת: בזו ובזו. אפיי כשהיא נערה אביה זכאי כו' דכתיב לאביה רשות בה איזהו סימנין ר' יוסי הגלילי (במדבר ל) בנעוריה בית אביה כל אומר ימשיעלה הקמט תחת הדד ר"ע אומר שבח נעוריה לחביה: איזו היא סימנין. משיטו הדדים בן עזאי אומר משישחיר אלמל קאי: קמט. פרונל״ש. שגדלו הפיטומת רבי יוםי אומר כדי שיהא נותן ידו דדיה עד שכפול מעט על החזה ויראה כקמט: משיטו. גדולים יותר: על העוקץ והוא שוקע ושוהא לחזור: ܠ 🖒 הפיטומת. ראש הדד כמו (סוכה דף פגה עודה תנוקת כדכתיב יהתאנה חנמה לד:) ניטלה פיטמתו: עוקד. כמו פגיה בוחל אלו ימי הנעורים ״כדתנן יהתאנים עוקלי האגסים (עוקלין פ"א מ"ו). משיבחלו ואמר רבה בר בר חנה אמר רב פוכיצ"ש בלע"ז. חודו של דד שהתינוק משילבין ראשיהן ואיבעית אימא מהכא יונק ופיטומת היינו סביבות עוקץ: יותקצר נפשי בהם וגם נפשם בחלה בי בבו' משיבחלו. חייבין במעשר: צמל כמ"ד יצתה מלאה: ואיזהו סימנים ר' משילבין ראשיהן. שמשתנין כשמגדילין. יוםי הגלילי אומר משיעלה הקמט: אמר הכא נמי משישתנה הדד ויראה בו שמואל לא משיעלה הקמם ממש לאלא כדי סימן שמגדיל: בחלה בי. גדלה עלי. אדם הקץ בדבר נראה לו כגדול. שתחזיר ידיה לאחוריה ונראית כמי שיעלה אנקיישנ"ן בלע"ז: מייחד להו. שפחותיו הקמט תחת הדד שמואל בדק באמתיה ויהב מייחד לאנשים עבדיו ואינו מפקירן י לה ד' זוזי דמי בושתה שמואל למעמיה משום בושת: מחליף להן. את של זה דאמר שמואל ילעולם בהם תעבודו "לעבודה בזה ואינו מקפיד על בושתן: לערבי. נתתים ולא לבושה שמואל מייחד להן רב מפקיר שפחותיו לערביים ונוהג נחמן מחליף להן רב ששת מסר להן לערבי בהן מנהג הפקר: משיתקשקשו. ואמר להן אזדהרו מישראל: רבי יוםי אומר כמו (סוטה דף ט:) מקשקשת לפניו כזוג בטנ"ט בלע"ז. כלומר גדולים כו': מאי עוקץ אמר שמואל יעוקצו של דד הרבה: חוטם. 0 ספק: משיפליל. ת"ר "אלו הן סימני בגרות ר"א בר' צדוק אומר מ ספק: משתקיף עטרה. שגדול העוקץ

נגע טבול יום במקצתו י דפסל כולו במגעו וי"ל דהתם מיירי בשעשאו גוש נקערה: אתי דימוע דרבנן ומפקע חלה דרבנן. מכאן מביא חייבת בחלה "ואינה נפסלת בטבול יום דברי ר"מ ור' יהודה ר' יוםי ור"ש יפומרין מן החלה סברוה מאן דאמר תרומה דאורייתא חלה דאורייתא מאן דאמר תרומה דרבנן חלה דרבנן אי אמרת בשלמא קסבר רבי יוםי חלה בזמן הזה דרבנן אתי דמוע דרבנן ומפקע חלה דרבנן אלא אי אמרת חלה דאורייתא אתי דמוע דרבנן ומפקע חלה דאורייתא ודלמא קסבר רבי יוסי תרומה בזמן הזה רב הונא הארר רב הונא שורייתא וחלה דרבנן בריה דרב יהושע דאמר רב הונא בריה דרב יהושע אשכחתינהו לרבנן דבי רב דיתבי וקאמרי אפילו למ"ד תרומה בזמן הזה דרבנן חלה דאורייתא שהרי ישבע שכבשו ושבע שחלקו נתחייבו בחלה ולא נתחייבו ∘במעשר ואמינא להו אנא אפילו למ"ד תרומה בזמן הזה דאורייתא יחלה דרבנן סדתניא אי בבואכם יכול משנכנסו לה שנים ושלשה מרגלים ת"ל בבואכם יבביאת כולכם אמרתי

דאורייתא והא דדרשיגן בסיפרא מאת מקדשו ממנו דעולה בק"א אסמכתא בעלמא הוא וכן הא דקאמר התם דערלה וכלאי הכרם דכפל איסורו ליאסר בהנאה כפל בעלייתו שלריך אחד ומאתים ומיהו ראייה דהכא יש לדחות דלעולם מדאורייתא הכל נאסר לזרים מטעם תערובת התרומה שאינה ניכר אבל מה שגם החולין נחשבו כתרומה ליפטר החלה כאילו הכל תרומה זה אינו אלא מדרבנן ומיהו יש להביא ראיה גבי נפלו אגחים ונתפלעו בהניזקין (גיטין דף נד:) דיש ספרים דגרסי והא הכא דמדאוריית׳ ברובו בטלה ובשלהי הערל (יבמות דף פב.) גבי שתי קופות אחת של חולין ואחת של תרומה ולפניהן שתי סאות כו׳ דקא״ר שיוחנן והוא שרבו חולין על התרומה פיי דשרי מדאורייתא ולהכי אמר שאני אומר ובריש ההוא פירקא (דף עג:) נמי קאמר תרומה חמורה ממעשר שכן מחפ"ז ולא חשיב ק"א:

ריב"א ראיה דתרומה בטלה ברוב

גבי מקפה של חולין ושום ושמן של תרומה קאמר דאם

ל"ב אילו נאמר כי תבואו הייתי אומר משנכנסו ב' או ג' מרגלים דהא רישא דברייתא הכי איתא בספרי (פרשת שלח) (ובספ"ק דקדושין מייתי לה) משונה ביאה זו של חלה דבעלמה כתיב כי תבוחו כי יביאך וכאן כתיב בבואכם לומר מיד כשנכנסו קודם כבוש וחילוק אלמא משמע דכי תבואו משמע ביאה חשובה דהיינו לאחר כבוש וחילוק והיכי מלי למימר אפי׳ ב׳ או ג׳ מרגלים אלא הכי גרסינן אי בבואכם יכול אפי׳ ב׳ או ג' מרגלים וקאי אדלעיל מיניה: לא בולהו שלוק. ואם תאמר והלא כל יושביה עליה קרינן לענין יובל לפי שמקלת כל השבטים עלו

לפר"ת דאמר דיובל נהג בבית שני מהאי טעמא וי"ל דבבואכם משמע טפי בביאת כולכם ואם תאמר היכי ס"ד מעיקרא דתרומה בזמן הזה דאורייתא לרבי יוסי והוי סייעתא לר"ל דלעיל הא ר"ל גופיה סבר דלר' יוסי תרומה בזמן הזה דרבנן בפרק הערל (יבמות ד׳ פא.) וי״ל דהוי מלי למימר וליטעמיך: איזהן סימניה. פ״ה סימני בגרות

ורבי יוסי דאמר בגמרא משתקיף העטרה היינו נמי דקאמר הכא משיתן ידו על העוקץ וקשה דאי חד שיעורא הוא למה שינה רבי יוסי לשונו ותו דכל תנאי דגמרא שום אחד מהם אינו מזכיר משיעורא דמתניתין ועוד דחם כן בבוחל לח

נתן שום סימן ובגמרא קאמר בוחל מלמעלה בידוע שהביאה ב' שערות הא לא שמעינן סימני דבוחל לכך פר"ת דאיזהו סימניה דקאמר הכא

אבוחל קאי ולפירוש זה אתי שפיר הא דקאמר בגמרא הלכה כדברי כולן להחמיר לענין מיאון: בדק באמתיה ויהיב ד' זוזי דמי בושתה. להנלל מעונש היה נותן לה דהא ר' יהודה אמר בהחובל (ב"ק דף פו.) אין לעבדים בושת ואפילו למ"ד יש לעבדים בושת הוי לרבו: ראש החומם. פ״ה ספק דלא אתפרש ובפרק לולב הגוול (סוכה דף לה:)ש גבי אתרוג מוכיר פיטומא ועוקץ וחוטם ומתוך כך משמע דשלשתן באתרוג לצד ראשו ואין אחד מהם לצד זנבו דומיא דדד דגבי דד ליכא לפרושי הכי כמו שפירש באתרוג:

משיתקשקשו הדדין ר' יוחנן בן ברוקה אומר

משיכסיף ראש החומם משיכסיף אזקונה לה

אלא א"ר אשי ימשיפציל ייראש החומם ר' יוםי

אומר משתקיף • העמרה ר"ש אומר • משנתמעך

הכף

שום למבר לערבי. משמע מכאן דשפחה כנענית מותרת בעובד כוכבים וה״ה דעבד כנעני מותר בעובדת כוכבים ולא גזרו עליו משום ט נשג"ו אע"ג דאיסור נדה ואשת איש דאורייתא שייך שפיר בעבד וא"כ בשלהי מסכת ע"ו (דף עו:) דא"ל שבור מלכא לבטי אדכר לך מה דעבדת באורתא שקבל עובדת כוכבים זונה שמסר לו אושפיזו ש (ורב) יהודה לא קבל עובדת כוכבים זונה לא עשה בטי איסורא דמותר הוה בה דהא עבד הוה כדקאמר בפרק עשרה יוחסין (קדושין דף ע:) דבטי בר טבי ברמות רוחיה לא קבל גיטא דחירותא:

אידכר מה דעבדת באורתא ופרש"י ז"ל ששלחו לו זונה כדרך הערביים וקבלה אומר ר"ת אין צריך לומר שהיה רשע דמותר היה בה כי עבד היה כדאמרינן בקדושין בטי בר טבי ברמות רוחיה לא קביל גיטא דחירותא: משיפצ"ל ראש החוטם. פרש"י ספק וגבי אתרוג נמי מזכיר פיטמת ועוקץ וחוטם ונראה לפ׳ כמו חוטם דהתם דהיינו מקום שמתחיל לשפע על פי העוקץ וכן הכא למעלה מן הפיטומת מתחיל לשפע כלפי הדר וחריצין כמין פיצולין נראה בהם:

א) נראה דל"ל כך הגירסא כתובה בספרים רק בתוס' כתבו דלא נהירא וכו'.

[ופ"ר מהכל היסורי ביחה הל"ג] סמג עשין קמא טוש"ע יו"ד סימן שכב סעיף ב: קא ה מ"י פ"ז מהלי אבידה הלי"ג ופ"ג מהלי אישות הלי"א סמג עשין ממ ועד טוש"ע חו"מ סיי ער סעיי ב וטוש"ע חו"מ סיי ער סעיי ב וטוש"ע הה"ע סיי לו סעיף ה: קב ו מיי פי"א מהלי נדרים הל"ו סמג לאוון רמב סמג לאון רמכ טוש"ע יו"ד סימן רלד סעיף א: קג ז ח ט י מי" פ"ב חרף אישות הל״ז: קד כ מיי פ"ב מהלי מעשר הל"ה: קה ל מיי פ"ב מהלי אישות :מל״ו

קו מ מיי׳ פ״ט מהל׳ ענדים הל"ח [טוש"ע יו"ד סי' רסז סעי' יוז: סער יון: קו ג ס ע פ צ מירי פ"ב מהלי אישות הל"ו [וברב אלפס

תום' הרא"ש (המשך)

יבמות פי"ג דף מו.ז

ביאת כולם כדמשמע בפ״ק ביאות כולם כומשמע בפיק דקידושין דקאמר התם הואיל ונאמרו ביאות בתורה סתם ופרט לך הכתוב באחת מהן לאחר ירושה וישיבה אף כל . לאחר ירושה וישיבה ואע"ג ראיכא מ״ד לשם דבעי ביאה דאיכא מ״ד לשם דבעי ביאה ומושב מ״מ לא אשכחן כי תבואו דמשמע לאלתר בכניסת שנים ושלשה מרגלים קודם שיכנסו כולם. אלא ה״ג אי בבא הייתי אומר משעה שנכנסו בה שנים שלשה מרגלים דמשמע שנים של שוו מו גלים ומשמע תחלת ביאה מדלא כתיב כי תבואו והכי תניא בסיפרי בפ׳ שלח לך א״ר ישמעאל שנה הכתוב ביאה זו מכל ביאות שבתורה שבכל מקום הוא אומר והיה כי תבוא והיה כי יביאך וכאן אומר בבואכם למדך כיון שנכנסו לארץ מיד נתחייבו בחלה והיינו דקאמר . הכא אילו נאמר בבא ולא כתיב כם הייתי אומר דתחילת ביאה ביון דמשונה ביאה זו ת"ל כיון דמשונה ביאה זו ת״ל בבואכם דמשמע ביאת כולכם: לאו כולהו סלוק. ותימה והא כל יושביה עליה קרינן ביה לענין יובל כיון שהיו שם מכל לענין יובל כיון שהיו שם מכל השבטים לפר"ת שפי׳ דיובל נוהג בבית שני מהאי טעמא וי"ל דברואכם משמע טפי ביאת כולכם ואע״פ שהיו שם מכל השבטים לא מיקרי ביאת בולכם : **אי** זהו סימניה. פרש״י כולכם: אי זהו סימניה. פרש״י דאצמל קאי ומתוך זה הוצרך לפ׳ הא דקא״ר יוסי [כברייתא] משתקיף העטרה היינו נמי שיעורא דמשיתן ידו על העוקץ

ט כוואו מוקע. וקשה לפי׳ דלמה והוא שוקע. וקשה לפי׳ דלמה שינה ר׳ יוסי לשונו ועוד דבכולהו תנאי בגמרא לא אמר

אחד מהן שיעורא דמתניתין ועוד א״כ ליה יהיב תנא סימנא

אבוחל ולקמן תנן בא סימן

התחתון עד שלא בא העליון והיינו סימני בוחל. ומפר״ת דאי זהו סימניה דאבוחל קאי

ותנאי דגמ' מפרשי סימני בגרות: משתשחיר הפיטומת.

פרש"י ראש הדד כמו ניטלה

פושיי ואש הוד כמו ניטרה פיטמתו דאתרוג. ועוקץ פיי חודו של דד מלמעלה. ובפי לולב הגזול פרש״י ב' פירושים. ונראה דשניהן הן

. במקום אחד אלא האחד בצד

י. ראשו והאחד רצד זורו דגרי

רד ליכא לפרושי הכי ומסתמא

פיטמת ועוקץ דהתם דומיא

דהך דהכא: ויהיב לה ד' זוזי דמי בושתה להנצל מן העונש

ומי בושוח לחובל מן העונש היה עושה כן דהא אין לעבדים בושת דאמרינן בפי החובל ואפי למ"ד יש להם בושת ינתן הכל לרב: ומסד להו לערבאי.

מכאן משמע דשפחה כנענית מותרת לעובד כוכבים וה"ה

יערד מוחר רעורדה כוכריה

שייך בעבד מן התורה ושילהי

י ע״ז דא״ל שבור מלכא לבטי